

Sfântul Nicolae Velimirovici: Minunea învierii

„Frica străveche a omului era moartea fizică. Noua frică este moartea duhovnicească”

(Luca 7:11-16)

Sunt mulți oameni care se autointitulează „Mântuitorii omenirii”. dar cine dintre aceștia ar fi putut măcar să viseze că ar putea scăpa omenirea de moarte? Mulți învingători au fost, în istorie, dar câți dintre ei au biruit moartea? Mulți regi de pe pământ și-au numărat cu milioanele supușii, dar între ei cine și-a numărat drept supuși ai săi și viii, și morții?

Nimeni, în afară de Unul și Singurul, Domnul Iisus Hristos, Cel cu care nimeni nu se poate asemăna. Nu este doar Omul Nou. Este Lumea Nouă, Creatorul ei. El a arat câmpul celor vii și al celor morți și a semănat sămânța nouă a vieții. Morții înaintea Lui sunt ca cei vii, cei vii ca morții. Moartea nu este un obstacol în calea împărăției Sale. El a lăsat deoparte acest obstacol și și-a deschis împărăția în istorie, de la Adam și Eva până la ultimul om care s-a născut pe pământ. El a privit viața și moartea omului într-un mod diferit față de noi muritorii. El a privit și a văzut că viața nu se termină cu moartea fizică, că realitatea morții pentru unii oameni vine înaintea morții lor fizice. El vede mulți vii în mormânt, mulți morți în trupuri vii . „ Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeți-vă mai curând de acela care poate și sufletul și trupul să le piardă în gheena. ” (Matei 10:28), le-a spus apostolilor Săi. Moartea fizică nu implică moartea sufletească. Acest lucru este cauzat numai de păcatul de moarte înainte sau chiar în timpul morții fizice, în afară de aceasta.

Cu privirea Sa duhovnicească, Domnul pătrunde timpul ca fulgerul prin nori. Sufletele vii atât ale celor care au murit cu mult timp în urmă, cât și ale celor care nu s-au născut încă, apar înaintea Lui. Profetul Ezechiel a văzut într-o vedenie o câmpie plină de oase ale morților și nu a putut înțelege dacă aceste oase puteau fi

învia te, până când Domnul i-a descoperit-o. „Si mi-a zis: „Fiul omului, oare vor învia oasele acestea?”. Iar eu am zis: „Doamne, Doamne, aceste [lucruri] Tu le stii!” (Iezechiel 37:3). Hristos nu a văzut oase moarte, ci duhurile vii care erau în ele. Trupul și oasele omului nu sunt decât învelișul și echipamentul sufletului. Această carcasă îmbătrânește și devine ca o îmbrăcăminte uzată. Dar Dumnezeu o va renova și va îmbrăca din nou sufletul plecat cu ea.

Hristos a venit să-l elibereze pe om de frica străveche, dar și să creeze o teamă nouă în cei care păcătuiesc. Vechea frică a omului era moartea fizică. Noua frică este moartea spirituală. Și Hristos a întărit această frică, a făcut-o mai puternică. Frica de moartea fizică îl face pe om să caute ajutor din această lume. Bărbații se stabilesc în această lume, se împrăstie în ea și sunt prinși de ea, doar pentru a-și asigura trupurilor lor cea mai lungă ședere posibilă, pentru a face o călătorie cât mai lungă și cât mai nedureroasă. Dar Domnul zice celui care era bogat în toate, în afară de sărac cu duhul: „Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi?” (Luca 12:20). Omul care are grijă de trupul său, dar este indiferent față de sufletul său, Domnul îl numește nebun, nebun. Domnul a mai spus: „ Vedeți și păziți-vă de toată lăcomia, căci viața cuiva nu stă în prisosul avuțiilor sale.” (Luca 12:15). Deci, în ce constă viața umană? În dependența lui de Dumnezeu, care însuflețește sufletul cu cuvântul Său și împreună cu sufletul însuflețește trupul.

Cu cuvântul Său, Domnul a înviat și înviaz suflete păcătoase, suflete care au murit înainte de moartea fizică. El a promis că va învia trupurile celor care au murit deja. Cu iertarea păcatelor, cu cuvintele Sale dătătoare de viață și cu darurile Preacinstite, Trupul și Sângele Său Preasfânt, El a înviat și învie și astăzi morții. Și va face asta până la sfârșitul lumii. El ne-a confirmat acest lucru nu numai prin cuvinte, ci și prin fapte, deoarece pe mulți i-a înviat în timpul vieții Sale pământești, precum și prin Învierea Sa. „ Adevărat, adevărat zic vouă, că vine ceasul și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei ce vor auzi vor învia.” (Ioan 5:25). Mulți morți au auzit glasul Fiului lui Dumnezeu și au înviat. Avem un astfel de exemplu din Evanghelia de astăzi.

„Și după aceea, S-a dus într-o cetate numită Nain și cu El împreună mergeau ucenicii Lui și multă mulțime.” (Luca 7:11). Acest incident a avut loc la scurt timp după vindecarea miraculoasă a sclavului centurionului roman din Capernaum. Domnul avea o dorință arzătoare și se grăbea să facă cât mai multe fapte bune și astfel să dea un exemplu minunat credincioșilor Săi. În acest scop a pornit de la Capernaum în direcția Muntelui Tabor. Acolo, dincolo de munte, pe versanții muntelui Hermon, se află Nain, care a fost cândva un oraș fortificat. Domnul călătorea însoțit de mulți ucenici și de o mulțime de oameni. Cu toții văzuseră multe minuni în Capernaum și sperau să vadă și să audă mai multe, pentru că minunile lui Hristos nu fuseseră auzite până atunci în Israel, în timp ce cuvintele Lui erau ca niște râuri care curgeau miere și lapte.

„Iar când S-a apropiat de poarta cetății, iată scoteau un mort, singurul copil al mamei sale, și ea era văduvă, și mulțime mare din cetate era cu ea.” (Luca 7: 12) . Domnul tocmai se apropiase de poarta orașului, cu mulțimea în urma lui, când a întâlnit o procesiune care ieșea din oraș, însoțită de un copil mort. Astfel Stăpânul și sclavul s-au întâlnit. Dăătorul de viață a întâlnit morții. Răposatul era un copil mic, după cum vedem din relatare, că Domnul l-a predat mamei sale după ce l-a readus la viață. Mama copilului trebuie să fi provenit dintr-o familie bogată și proeminentă, după cum se vede din mulțimea mare care a însoțit-o la înmormântare.

„Și, văzând-o Domnul, I s-a făcut milă de ea și i-a zis: Nu plânge! ” (Luca 7:13). Mulțimea mare care a însoțit-o pe văduvă pare să fi făcut-o de dragul ei, din cauza poziției sociale, dar și pentru lovitura puternică pe care a primit-o odată cu moartea singurului ei fiu. Durerea oamenilor din jurul ei trebuie să fi fost foarte mare. Și asta trebuie să fi făcut mai mare durerea mamei și să-i fi sporit lacrimile de disperare și plâns. Deși căutăm pe alții să ne împărtășească durerea, atunci când moartea ia cu violență pe unul dintre ai noștri, participarea lor nu reduce durerea și mâhnirea noastră. Când slăbiciunea mângâie slăbiciunea, atunci consolarea va fi slabă. Toți cei care participă la o înmormântare sunt copleșiți de

un sentiment ciudat, greu de exprimat. Și asta este rușine. Oamenilor nu le este doar frică de moarte, ci și rușine de ea. Această rușine este dovada – mult mai mare decât frica – că moartea este o consecință a păcatului omului. Așa cum bolnavului îi este rușine să-și dezvăluie doctorului rănilor ascunse, tot așa și celor care au conștiință le este rușine de moartea lor. Această rușine a morții ne conduce la dovada originii noastre nemuritoare și a destinului nostru nemuritor. Animalele când mor se ascund, de parcă le-ar fi rușine că sunt muritori. Imaginează-ți rușinea celor care sunt cultivați duhovnicește!

La ce folosește tot plânsul și doliul nostru, toată deșertăciunea noastră, toate onorurile și gloriile noastre, când simțim că vasul pământesc în care am locuit în timpul vieții este sfâșiat? Ne este rușine atât de fragilitatea vasului nostru, cât și de vanitatea nesăbuită cu care ne-am umplut viața. Ce folos să le ascunzi? Rușinea ne stăpânește din cauza murdăriei care ne-a umplut trupul pământesc și care se stinge după moartea noastră, nu numai pe pământ, ci și în cer. Esența spiritului nu emană nici parfum, nici miros în corpul nostru. În funcție de calitatea noastră de ființe umane și de materialele pe care le-am acumulat în noi în timp ce trăim, emanăm parfumul cerului sau murdăria păcatului.

Domnul are dragoste și toleranță pentru cei care sunt în disperare. Adesea găsim asta în slăbiciunile oamenilor.

„Și văzând mulțimile, I s-a făcut milă de ele că erau necăjite și rătăcite ca niște oi care n-au păstor.” (Matei 9:36) Când oile văd pe păstor, nu leșină și nici nu se risipesc. Dacă oamenii ar avea mereu pe Dumnezeu înaintea ochilor lor, nu ar leșina și nici nu s-ar împrăștia. Dar unii îl văd, alții caută să-l vadă, în timp ce alții sunt orbi sau înșală pe cei care caută să-l vadă. Astfel oamenii se rătăcesc, se împrăștie, fiecare devine propriul său ghid și își urmează propriul drum.

Dacă oamenii ar avea chiar jumătate din frica de Dumnezeu omniprezent pe care o au de moarte, nu s-ar teme de El. Și într-adevăr, ei nu ar cunoaște moartea în această lume. În cazul nostru, Domnul a simțit o simpatie deosebită pentru mama îndurerată și de aceea i-a spus: nu plânge! . El a privit adânc în sufletul ei și a

citit tot ce se întâmpla acolo. Soțul ei murise, ea nu avea partener. Acum a murit și singurul ei fiu și s-a trezit singură. Unde era Dumnezeu cel viu? Poate cineva să se simtă singur când Dumnezeu este în compania lui? Poate omul adevărat să găsească o companie mai bună, mai inimoasă decât tovărășia lui Dumnezeu? Nu este Dumnezeu mai aproape de noi chiar mai mult decât tatăl și mama noastră, decât frații și surorile noastre, decât fiii și fiicele noastre? El ne dă copiii și apoi îi ia de la noi, dar nu ne abandonează. Ochiul Lui nu se obosește să ne privească și nici dragostea Lui pentru noi nu s-a schimbat. Toată duhoarea morții ne ajută să ne agățăm mai mult de Dumnezeu, Dumnezeul cel viu.

Nu plânge ! Domnul încearcă să mângâie mama nemângâiată. Aceasta spune Cel care nu crede, ca mulți dintre noi, că sufletul băiatului mort coboară în mormânt, împreună cu trupul său mort. A spus Acela care știe ce spune când se referă la sufletul băiatului mort, care ține acel suflet în propria Sa putere. Și îi mângâiem pe cei ce plâng cu aceleași cuvinte, deși inimile noastre sunt pline de lacrimi.

Dar, în afară de simpatia noastră, ne simțim neputincioși să adăugăm orice altceva celor care plâng . Puterea morții ne-a depășit până acum puterea, încât ne târâm ca insectele în umbra ei. Și pe măsură ce umplem mormântul și acoperim morții cu pământ, simțim că îngropăm și o parte din noi în întunericul funerar al mormântului.

Hristos nu-i spune femeii: „Nu plânge!” ca să ne arate că nu trebuie să plângem când ne moare cineva. Și El a plâns când a murit Lazăr (Ioan 11, 35). A plâns și pentru cei ce aveau să sufere la căderea Ierusalimului (Luca 19, 41-44). Oricum, a fericit pe cei ce plâng: „Că aceia se vor mângâia” (Matei 5, 4). Nimic nu-l liniștește și nu-l curăță pe om mai mult decât lacrimile. În predania ortodoxă despre mântuire, lacrimile sunt cel dintâi mijloc de curățire a sufletului, a inimii și a minții. Și nu numai pe morți avem să-i plângem, ci și pe cei vii, și mai ales pe noi înșine, așa cum îndeamnă Domnul pe fiicele Ierusalimului: „Nu Mă plângeți pe Mine, ci pe voi plângeți-vă și pe copiii voștri” (Luca 23,28).

Sunt însă lacrimi și lacrimi. Apostolul Pavel îi îndeamnă pe tesalonicieni: „Să nu

vă întristați, ca ceilalți, care nu au nădejde” (I Tesalonicieni 4, 13), ca păgânii și ca cei fără Dumnezeu, care își plâng morții ca pe niște pierduți. Creștinii să-și plângă morții lor nu pentru că i-au pierdut și nu mai sunt cu ei, ci pentru că au murit în păcate, iar plânsul lor trebuie să fie legat cu rugăciunea către Dumnezeu, ca să li se ierte celor morți păcatele și să intre ei, cu mila Lui, în împărăția cerurilor. Creștinul trebuie să plângă și pentru sine însuși din pricina păcatelor, și cu cât mai des, cu atât mai bine; nu ca cei ce nu au credință și nădejde, ci dimpotrivă, ca unul care are credință în Dumnezeu cel viu și nădejde în mila Lui și în viața veșnică.

Când lacrimile au acest sens creștin și acest folos, atunci de ce i-a spus Domnul mamei băiatului mort „nu plânge?” Iată un alt caz. Femeia a plâns ca cei care nu au speranță. Ea nu a plâns pentru păcatele copilului ei și nici pentru ale ei. A plâns pentru pierderea fizică, pentru pierderea și dispariția totală a copilului, pentru despărțirea ei veșnică de el. Dar acolo era Fiul lui Dumnezeu, Domnul celor vii și al morților. Așa că nu avea niciun motiv să plângă înaintea Lui, așa cum nu există niciun motiv să postească atunci când Domnul este prezent. Când fariseii L-au acuzat pe Domnul că ucenicii Săi nu postesc, ca Ioan, El le-a răspuns:

Nu forțați pe fiii mirelui, în timp ce mirele este cu ei, cine postește? » (Luca 7; 34). La fel, deci, se poate jeli când Dătătorul de viață este cu el, în a cărei împărăție nu sunt morți, ci toți sunt vii?

Dar nefericita văduvă nu-L cunoștea nici pe Hristos, nici puterea lui Dumnezeu. Își jelea singurul copil cu bocete deznădăjduite, ca toți iudeii — și ca toți păgânii — care n-au avut niciodată credința în învierea morților, sau având-o vreodată, au pierdut-o.

Durerii ei ieșite din minți, izvorâte din neștiință, i-a spus Domnul: „Nu plânge!” Nu i-a spus așa cum mulți zic celor ce jelesc: „Nu plânge!” în înțelesul că lacrimile nu ajută la nimic. „Nu plânge! Plânsul tot nu-l aduce înapoi! Așa a fost să fie; și

noi vom merge pe aceeași cale.” Iată toată mângâierea, mai bine zis lipsa de mângâiere, pe care o putem aduce altora, și care nu mângâie pe nimeni. Dar altceva vrea să spună Hristos când zice: Nu plânge! „Nu plânge, pentru că sunt Eu aici. Eu sunt păstorul tuturor oilor, și nici una nu poate să fie ascunsă undeva unde să nu știu Eu. Fiul tău nu a murit în felul în care crezi tu. Nu: doar sufletul i s-a despărțit de trup. Eu am putere asupra sufletului său așa cum am putere și asupra trupului. Pentru durerea ta, care vine din neștiință, și a tuturor celor din jurul tău, am să unesc iarăși sufletul băiatului cu trupul, am să-l aduc la viață; nu atât pentru el, cât pentru tine și pentru toți oamenii aceștia, ca să cunoașteți că Dumnezeu veghează asupra oamenilor și că Acela Eu sunt, Mesia și Mântuitorul lumii”. Iată cu ce înțeles a spus Hristos mamei: „Nu plânge!” A spus și a trecut la faptă.

„Și apropiindu-se, S-a atins de sicriu, iar cei ce-l duceau s-au oprit. Și a zis: Tinere, ție îți zic, scoală-te!” A atinge morții sau lucrurile dimprejurul morților era socotit de Lege necurăție, și era oprit. Această opreliște își avusese rostul ei câtă vreme Dumnezeu și viața erau cinstite în Israel mai presus de orice. Când însă adevărata cinstire a lui Dumnezeu s-a împutinat, și cu ea și prețuirea vieții omenești, multe așezăminte, printre care și acesta, au ajuns superstiții, și au căpătat întâietate asupra marilor porunci. Așa stăteau lucrurile, bunăoară, și cu tăierea-împrejur a trupului, și cu odihna de Sabat. Duhul acestor legi se pierduse, iar în locul duhului rămăsese a fi zeificată forma deșartă a Legii. Hristos a restaurat duhul și viața acestor legi, însă inimile întâi-stătătorilor iudei, păstrătorii Legii Vechi, erau atât de învățate și pline de întuneric încât, dacă Hristos a vindecat un bolnav în ziua sâmbetei (Ioan 5, 16), ei au vrut să-L ucidă. Pentru ei Sabatul era mai presus de om, mai presus chiar și decât Fiul lui Dumnezeu! Domnul însă nu S-a uitat la mânia lor; El a căutat mai departe să arate, în orice împrejurare, că viața și mântuirea sunt mai de seamă decât tradițiile și obiceiurile. Și în împrejurarea de față iarăși a vrut să arate aceasta, întrucât S-a atins de racla unde zăcea băiatul, împriva Legii. Dar minunea învierii săvârșite de Domnul a fost atât de răvășitoare încât bătrânii evreiești au rămas fără grai și nici n-au mai putut să scoată vreun cuvânt de împotrivire.

„Tinere, ție îți zic, scoală-te!” Iisus a poruncit băiatului în numele Său, iar nu cum

au făcut profeții Ilie și Elisei, care s-au rugat lui Dumnezeu să învie pe cel mort. Aceia erau slujitorii Dumnezeului Celui Viu, iar acesta este Unul-Născut Fiul Lui. Cu puterea Sa îi poruncește Domnul băiatului să se întoarcă la viață, să se ridice din patul morții. Ție îți zic. Cu aceste cuvinte — pe care Domnul nu le-a mai rostit altădată când a înviat morții — a vrut să arate că a săvârșit fapta numai prin dumnezeiasca Sa putere. Că are putere asupra morților ca și asupra viilor. De asemenea, minunea nu s-a făcut ca răspuns la credință, cum s-a întâmplat la învierea fiicei lui Iair; nici nu se aștepta cineva din convoiul de înmormântare la o minune, așa cum a fost la învierea lui Lazăr. Nu; minunea s-a săvârșit numai cu cuvântul cel puternic al lui Hristos.

„Și s-a ridicat cel mort și a început să vorbească, și l-a dat mamei lui”. Făptura a auzit glasul Făcătorului și l-a ascultat porunca. Aceeași putere dumnezeiască ce a insuflat pulberii suflare vie, și a făcut din pulbere om, lucrează acum aducând viață pulberii moarte, făcând sângele să curgă, ochii să vadă, urechile să audă, oasele și carnea să se miște. De acolo de unde se afla, sufletul băiatului mort a auzit glasul Stăpânului și într-o clipă s-a întors la trupul său, ca să împlinească porunca. Supusul a cunoscut vocea Domnului său. Tânărul s-a ridicat din raclă și a început să vorbească. De ce a început să vorbească îndată? Ca nu cumva să creadă oamenii că e doar vreun fel de nălucire vrăjitorească, ori că vreun strigoi a intrat în trupul băiatului și l-a ridicat din raclă. Trebuia să audă cu toții glasul și vorbele tânărului, ca să nu rămână vreo îndoială cu privire la faptul că el însuși s-a întors cu adevărat la viață.

Din același motiv, Domnul a luat copilul din sicriu și l-a dat mamei sale, i-a dat-o mamei sale. Când mama și-a dat seama ce s-a întâmplat și a luat copilul în brațe, atunci cei din procesiune au fost eliberați de frică și îndoială. Hristos a luat copilul de mână și l-a dat mamei sale pentru a-i arăta că i-o dăruiește în dar acum, la fel ca atunci când l-a născut. Viața este un dar de la Dumnezeu. Dumnezeu dă viață fiecărui om prin propria Sa mână. El nu ezită să ia de mână fiecare om creat și să-l trimită la această viață pământească, temporală. Deci Domnul a luat copilul înviat și l-a dat mamei sale pentru a-i arăta că nu i-a spus să nu plângă degeaba. Când i-a spus asta, a avut în vedere s-o mângâie, nu numai cu aceste cuvinte, pe care mama îndurerată le-ar fi auzit poate de la mulți dintre cunoscuții ei,

În sfârșit, Domnul a mai vrut și să ne învețe că, atunci când săvârșim vreo faptă bună, s-o facem pe cât se poate noi înșine, cu luare-aminte și din toată inima, nu prin alții, nu fără grijă, nu plictisiți și nu ca și cum abia am aștepta să scăpăm odată de corvoadă. Vedeți câtă dragoste și frumusețe este în fiecare cuvânt și în fiecare mișcare a Mântuitorului. El ne arată și în această împrejurare, ca și în toate celelalte, că nu numai orice dar al lui Dumnezeu e desăvârșit, ci desăvârșit este și chipul dăruirii.

„Și frică i-a cuprins pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Proroc mare s-a ridicat între noi și Dumnezeu a cercetat pe poporul Său”. Hristos le-a alungat frica de năluci și de vrăjitorii, dar frică tot a mai rămas în ei. Dar frica aceasta este bună: este frica de Dumnezeu, care-l face pe om să-L laude și să-L slăvească pe Domnul. Oamenii vorbeau de Hristos ca de marele proroc pe care Dumnezeu îl făgăduise israeliților încă din vremea lui Moise (Deuteronom 18, 18). Poporul acesta nu era în stare să se ridice la înțelegerea că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, dar tot era bine pentru ei, așa întunecați și asupriți de străini cum se aflau, să creadă cel puțin că Hristos este un proroc mare. Măcar să fi ajuns și capii Ierusalimului la înțelegerea aceasta de rând, ei care văzuseră minunile lui Hristos! Atunci poate s-ar fi dat înapoi de la grozava lor crimă. Dar fiecare face ceea ce-i stă în fire: Hristos a adus celor morți viața, iar capii evreiești au luat viața de la Cel Viu. El era iubitorul de oameni, iar ei ucigașii de oameni — și de Dumnezeu. El era Făcătorul de minuni al binelui, iar ei făcătorii de minuni ai răutății.

Dar până în sfârșit, răii aceștia nu au putut să ia viața nimănui, ci doar pe sine s-au lipsit de viață. Căci toți prorocii pe care i-au ucis au rămas vii la Dumnezeu și între oameni, pe când ei au rămas ascunși ca șerpii în umbra acestor proroci, prin generații, ca să primească osândă și să fie anatema din neam în neam! Când L-au ucis pe Hristos, nu pe Hristos L-au ucis, ci pe sine.

Iar Cel care atât de lesne învia pe alții a înviat El însuși din morți, și S-a arătat în cer și pe pământ ca Lumina cea mare care nu poate fi stinsă, ci tot mai mult se întetește, tot mai mult strălucește. Noi toți în această lumină viețuim. Și această Lumină a luminilor se va arata încă o dată, curând, și o vor vedea toți viii și toți morții. Și va fi aceasta la sfârșitul veacurilor, la capătul istoriei omenești, când Iisus Domnul nostru vine să judece toți oamenii care au trăit pe pământ, de la Adam până la sfârșit. Atunci se va vedea încă o dată, în plinătatea lui, adevărul cuvintelor Mântuitorului: „Adevărat, adevărat zic vouă, că vine ceasul, și acum este, când cei morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cei ce vor auzi vor învia”. Minunea învierii fiului văduvei din Nain a fost săvârșită și din milă față de o mamă îndurerată, dar și pentru credința noastră în obșteasca înviere din morți, în minunea minunilor, în dreptatea dreptăților, în bucuria bucuriilor. Slavă și laudă Domnului nostru Iisus Hristos, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Treimea cea deoființă și nedespărțită, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Fragment din cartea „KYRIAKODROMIO B’, PREDICI Sfântul Nicolae Velimirovici”, Editare, traducere de Petros Botsis, Atena 2013

Traducere și adaptare

Κυριακή Γ' Λουκά: Το θαύμα της νεκρανάστασης (Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς) | Κατάλυξη